

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 18. januar 2006
Dok.: LVM40105
Statsretskontoret

Udkast til justitsministerens besvarelse den 24. januar 2006 i Folketingets Retsudvalg af samrådsspørgsmål G (REU alm. del) vedrørende Teknologirådets rapport.

Spørgsmål:

”Ad Teknologirådets rapport: Retssikkerhed og aktivt medborgerskab i digital forvaltning (alm. del – bilag 52).

Ministrene bedes kommentere rapporten og redegøre for, hvad ministrene agter at gøre for at tilgodese de anbefalinger, som Teknologirådets arbejdsgrupper er kommet med, og videnskabsministeren bedes herunder

oplyse, hvordan videnskabsministeren vil sikre, at teknologien kan leve op til kravene.”

1. Retsudvalget har med dette samråd bedt mig kommentere Teknologirådets rapport ”Retssikkerhed og aktivt medborgerskab i digital forvaltning” samt redegøre for, hvilke initiativer jeg vil tage i lyset af rapportens anbefalinger.

Rapportens gennemgående tema er spørgsmålet om, hvordan digitaliseringen af den offentlige forvaltning kan bruges til at udvide borgernes mulighed for indsigt og styrke borgernes medindflydelse og handlemuligheder.

Teknologirådets rapport indeholder i lyset heraf en række anbefalinger og herunder også flere anbefalinger, der vedrører spørgsmål inden for Justitsministeriets område.

Som bekendt har Justitsministeriet den 29. november 2005 afgivet et udførligt skriftligt svar vedrørende rådets rapport, og jeg finder derfor ikke i dag anledning til at komme nærmere ind på de enkelte anbefalinger i rapporten.

Jeg vil derimod knytte nogle overordnede kommentarer til rapporten.

2. I rapporten anføres det, at en styrkelse af borgerne i forhold til forvaltningen skaber mulighed for det, som betegnes ”aktivt medborgerskab”.

Der peges i den forbindelse på, at en sådan styrkelse bør ske ved en øget indsigt i forvaltningen samt ved borgernes inddragelse i sagsbehandlingen.

Som politiker og minister er jeg selvsagt optaget af, at borgerne i Danmark deltager aktivt både i debatten om mere generelle samfundsmæssige spørgsmål og i de

sammenhænge, hvor borgerne konkret møder den offentlige forvaltning. Det er på mange måder en forudsætning for, at man kan tale om et sundt og velfungerende demokrati.

Jeg er også grundlæggende enig med Teknologirådet i, at det i den sammenhæng blandt andet er af stor principiel betydning, at borgerne har indsigt i den offentlige forvaltning, og at borgerne inddrages i forvaltningsprocessen.

Begge dele kan siges at udgøre centrale og nødvendige elementer i et moderne samfund som det danske, og der er med andre ord tale om forhold, som lovgivningen i fornødent omfang må værne om.

Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at den generelle forvaltningsretlige lovgivning allerede i dag i vidt omfang værner om disse forhold. Borgerne er således sikret ind-

siget i forvaltningen og medinddragelse i sagsbehandlingen.

Der kan blandt andet henvises til persondatalovens regler om ret til indsigt og til reglerne om aktindsigt i både offentlighedsloven og forvaltningsloven. Det er i denne sammenhæng også relevant at henvide til de forvaltningsretlige regler om begrundelse, oplysningspligt og partshøring.

3. I rapporten fra Teknologirådet gives der imidlertid udtryk for, at der på visse punkter er behov for at ændre den gældende lovgivning vedrørende borgernes indsigt og inddragelse.

Som det fremgår af Justitsministeriets skriftlige kommentarer til rapporten, finder ministeriet ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at tage initiativer af den karakter, som rapportens anbefalinger lægger op til.

Jeg vil som nævnt ikke her i dag gå nærmere ind på de enkelte anbefalinger, men vil blot komme med følgende generelle bemærkninger:

Teknologirådets rapport lægger som nævnt op til, at der skal ske ændringer af reglerne om borgernes indsigt i den offentlige forvaltning samt om borgernes inddragelse i sagsbehandlingen.

En række af rapportens anbefalinger er baseret på det synspunkt, at man må sikre, at lovgivningen følger med den teknologiske udvikling. Der er endvidere i rapporten anbefalinger om borgernes ret til indsigt, som ikke kan siges at være omfattet af de allerede gældende forvaltningsretlige regler.

Jeg er naturligvis helt enig i, at lovgivningen i fornødent omfang skal tilpasses den teknologiske udvikling, og jeg kan i den forbindelse henvise, at regeringen i 2002 nedsatte en Offentlighedskommission, som har til opgave at

fremkomme med forslag til en ny samlet offentlighedslov.

Offentlighedskommissionen har blandt andet til opgave netop at tilpasse offentlighedsloven til den øgede digitalisering. Endvidere har kommissionen til formål at udbygge lovens grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol. Kommissionens arbejde skal omfatte alle spørgsmål med tilknytning til offentlighedsloven, som kommissionen finder relevante.

Offentlighedskommissionens drøftelser omfatter på den baggrund flere af rapportens anbefalinger om både indsigt og hensynet til, at lovgivningen følger med den teknologiske udvikling.

Det er derfor min opfattelse, at man må afvente, at kommissionen færdiggør sit arbejde, før man kan udtale sig nærmere om, hvorvidt der indenfor dette område er behov for lovændringer af den karakter, som der lægges

op til i Teknologirådets rapport. Men jeg vil gerne allerede nu sige, at jeg ser meget frem til den brede diskussion om blandt andet teknologiens betydning for vores offentlighedsordning, som vi helt naturligt vil få, når kommissionens betænkning foreligger.

4. Jeg vil gerne som afslutning understrege, at det efter min opfattelse er værdifuldt, at Teknologirådet har taget fat på emnet om betydningen af den teknologiske udvikling for borgernes rettigheder. Der er tale om et betydningsfuldt og centralt emne.

Selvom Justitsministeriet ikke finder, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at tage initiativer på baggrund af rapportens anbefalinger, er det således min opfattelse, at rapporten er et nyttigt bidrag til den løbende debat på dette område.